

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

_____. _____. 20__ № _____

На № _____ від _____. _____. 20__

Міністру юстиції України

Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно з статтею 101 Конституції України та Законом України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

У жовтні 2022 року до мене надійшло звернення громадянина _____ щодо бездіяльності посадових осіб Шевченківського відділу державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) (далі – Шевченківський ВДВС), яка полягала в нездійсненні дій, спрямованих на закінчення виконавчого провадження № _____.

Так зі змісту звернення громадянина _____, вбачалося, що на виконанні в Шевченківському відділі державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) перебувало виконавче провадження № _____ з примусового виконання вимоги Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області від 02.10.2019 № _____ про стягнення з _____ боргу (недоїмки) у сумі _____ грн.

Вищевказане виконавче провадження було відкрито 23.10.2019, що вбачається з відомостей Автоматизованої системи виконавчих проваджень.

У подальшому Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників» від 13.05.2020 року (592-IX), відповідно до якого підлягають списанню за заявою платника та у порядку, визначеному цим

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№350.2/К-17717.3/22/23/43.1 від 12.01.2023
КЕП: Лубінець, Д. В. 12.01.2023 22:57
5FBV77F7B650371D04000000E88D010044560300

Законом, несплачені станом на день набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників» з урахуванням особливостей, визначених цим пунктом, суми недоїмки, нараховані платникам єдиного внеску, зазначеним у пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 цього Закону, за період з 01.01.2017 до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників», а також штрафи та пеня, нараховані на ці суми недоїмки, у разі якщо такими платниками не отримано дохід (прибуток) від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб, та за умови подання протягом 90 календарних днів з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників»:

а) платниками, зазначеними у пункті 4 частини першої статті 4 цього Закону (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування), - державному реєстратору за місцем знаходження реєстраційної справи фізичної особи - підприємця заяви про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності та до податкового органу - звітності відповідно до вимог частини другої статті 6 цього Закону за період з 01.01.2017 до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників». Зазначена звітність подається платником виключно у випадку, якщо вона не була подана раніше;

б) платниками, зазначеними у пункті 5 частини першої статті 4 цього Закону, - до податкового органу за основним місцем обліку заяви про зняття з обліку як платника єдиного внеску та звітності відповідно до вимог частини другої статті 6 цього Закону за період з 01.01.2017 до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників». Зазначена звітність подається платником виключно у випадку, якщо вона не була подана раніше.

Фактично ж зміст вищевказаних нововведень зводився до так званого списання заборгованості зі сплати єдиного соціального внеску категорії «сплячих» фізичних осіб-підприємців, які не отримували дохід від своєї діяльності та зобов'язувались припинити господарську діяльність у порядку, визначеному Законом.

Як вбачалося зі змісту звернення та з долучених до нього документів, адвокатом останнього було направлено до Головного

управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області (далі – ГУ ДПС у Дніпропетровській області) адвокатський запит про надання інформації, щодо правових підстав для здійснення стягнення з громадянина грошових коштів на користь ГУ ДПС у Дніпропетровській області.

У відповідь на адвокатський запит ГУ ДПС у Дніпропетровській області було повідомлено, що відповідно до статті 25 та пункту 9¹⁵ розділу VIII Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» рішенням про списання боргу (недоїмки) з єдиного внеску від 31.03.2021 № . . . . . було списано заборгованість зі сплати єдиного внеску на суму . . . . . грн., тобто в повному обсязі.

Також було повідомлено, що згідно з вищевказаним пунктом 9¹⁵, листом від 06.04.2021 № . . . . . ГУ ДПС у Дніпропетровській області було відкликано вимогу про сплату боргу (недоїмки) з єдиного внеску №

з Шевченківського ВДВС, з наданням підтверджуючих документів, з яких вбачалось, що лист ГУ ДПС у Дніпропетровській області щодо відкликання вимоги про сплату боргу було отримано Шевченківським ВДВС – 16.04.2021.

Таким чином, після отримання зазначеного вище листа відповідний державний виконавець Шевченківського ВДВС у м. Дніпрі (станом на 16.04.2021 – державний виконавець . . . . .) зобов'язувався у силу вимог пункту 18 статті 39 Закону України «Про виконавче провадження»:

1. прийняти постанову про закінчення виконавчого провадження №
2. зняти арешт, накладений на майно та грошові кошти . . . . . у виконавчому провадженні № . . . . . ;
3. виключити відомості стосовно . . . . . з Єдиного реєстру боржників.

Однак, як вбачається зі змісту звернення . . . . ., вищевказані дії, зазначені в пунктах 1-3 не були вчинені державним виконавцем у межах виконавчого провадження №

При цьому вищевказані дії не були вчинені й станом на дату звернення до мене, тобто станом на 27.10.2022.

Фактично ж бездіяльність посадових осіб Шевченківського ВДВС продовжувалась близько півтора року, що по-перше супроводжувалось неможливістю для . . . . . повноцінно розпоряджатися своїм майном та грошовими коштами, по-друге, репутаційними втратами, оскільки перебування особи в Єдиному реєстрі боржників негативно впливає безпосередньо на репутацію такої особи.

Зауважую, що з дати надходження до мене скарги Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини було направлено лист-звернення до Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) від 31.10.2022 №

з метою вжиття заходів щодо поновлення порушених прав зокрема, закінчення виконавчого провадження № , скасування постанови про накладення арешту на майно та грошових коштів заявника, а також щодо виключення з Єдиного реєстру боржників відомостей щодо як боржника.

Крім того, Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини було надіслано лист - звернення до Міністерства юстиції України від 31.10.2022 № щодо проведення перевірки викладених у зверненні фактів та притягнення до відповідальності посадових осіб Шевченківського відділу ДВС у м. Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро).

У відповіді Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) від 14.11.2022 № було повідомлено про те, що до Шевченківського ВДВС надійшов лист ГУ ДПС у Дніпропетровській області про відкликання вимоги № від 02.10.2019 у зв'язку з прийняттям вищевказаного Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників» від 13.05.2020 (592-ІХ). На підставі вказаного, державним виконавцем була прийнята постанова про закінчення виконавчого провадження № та скасовані заходи примусового виконання.

За результатами перевірки, проведеної на підставі листа Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 31.10.2022 № , Міністерство юстиції України листом від 02.12.2022 № , поінформувало про те, що постанова про закінчення виконавчого провадження № була прийнята державним виконавцем – 10.11.2022.

Отже, фактично заходи щодо закінчення виконавчого провадження, скасування арешту майна та грошових коштів та виключення останнього з Єдиного реєстру боржників були вчинені лише 10.11.2022, хоча відповідно до законодавчо визначених вимог повинні були бути здійснені не пізніше 17.04.2021, тобто з дати, коли Шевченківський ВДВС дізнався про наявність правових підстав для здійснення вказаних заходів.

Звертаю увагу, що стаття 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) спрямована на захист особи від будь-якого посягання держави на право особи мирно володіти своїм майном, тобто захисту права приватної власності.

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції зазначає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства

і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

У розумінні Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) термін «майно» має автономне тлумачення. У науково-методичному посібнику «Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя», який було підготовлено ОБСЄ, зазначено, що до поняття «майно» ЄСПЛ відносить:

- усе «власне» майно особи, що може входити до складу спадщини, і яке можна заповісти («Маркс проти Бельгії» (the Marckx case), рішення від 27.04.1979, пункт 64), тобто наявне майно («existing possessions»);
- нерухомість, зокрема, маєтки («Колишній Король Греції та інші проти Греції» (The Former King Of Greece and Others v. Greece), заява № 25701/94, рішення від 23.11.2000), земельна ділянка та будинок, будинки («Спорронг і Льоннрот проти Швеції» (Sporrong and Lönnroth v. Sweden), рішення від 23.09.1982, заяви № 7151/75 та № 7152/75, серія А, № 52) та інша нерухомість;
- прибутки, що випливають з власності, зокрема, орендна плата (рента), передбачена договором, добровільно укладеним відповідно до законодавства («Меллахер та інші проти Австрії» (Mellacher and Others v. Austria), заяви № 10522/83, № 11011/84 та № 11070/84, рішення від 19.12.1989);
- рухоме майно, наприклад, картина (зокрема, «Портрет молодого селянина» Ван Гога був предметом розгляду в справі «Беєлер проти Італії» (Beyeler v. Italy) [GC] від 05.01.2000, заява № 33202/96), або речі особи, що знаходяться в її помешканні («Новоселецький проти України» (Novoseletskiy v. Ukraine), заява № 47148/99, рішення від 22.02.2005);
- банківські внески («Гайдук та інші проти України» (Остаточна ухвала щодо прийнятності заяв № 45526/99 та інші, поданих Іваном Юрійовичем Гайдуком та іншими проти України від 02.07.2002);
- частка в пенсійному фонді («Мюллер проти Австрії», ухвала щодо прийнятності заяви № 6849/72, поданої Christian Muller v. Austria від 16.12.1974);
- кошти / присуджені суми, належні до виплати заявникам на підставі остаточного і обов'язкового до виконання арбітражного рішення («Грецькі нафтопереробні заводи «Стран» та Стратіс Андреадіс проти Греції» (Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece), заява № 13427/87, рішення від 21.11.1994);
- кошти, належні заявникам на підставі судових рішень, які є остаточними та підлягають виконанню («Бурдов проти Росії» (Burdov v. Russia), заява № 59498/00, рішення від 07.05.2002, пункт 40);
- «активи», які можуть виникнути, зокрема, на підставі позову про відшкодування шкоди, який виникає з її заподіянням («Прессос Компанія

Нав'єра С.А. та інші проти Бельгії» (Pressos Compania Naviera S.A. and Others v. Belgium) (1), заява № 17849/91, рішення від 28.10.1995;

- «правомірні очікування» / «законні сподівання» вчиняти певні дії відповідно до виданого державними органами дозволу (наприклад, правомірні сподівання бути здатним здійснювати запланований розвиток території, з огляду на чинний на той час дозвіл на промислове освоєння землі (справа «Пайн Велі Девелопмент Лтд. та інші проти Ірландії» (Pine Valley Developments Ltd and Others v. Ireland), заява № 12742/87, рішення від 23.10.1991);
- майнові права, наприклад, набуте на підставі заповіту право на одержання орендної плати (ренти) за користування земельною ділянкою (ухвала щодо прийнятності заяви № 10741/84 S. v. the United Kingdom від 13.12.1984);
- приватні власні інтереси, визнані відповідно до національного права (справа «Беслер проти Італії» (Beyeler v. Italy), рішення [GC] від 05.01.2000, заява № 33202/96).

Протиправна бездіяльність посадових осіб Шевченківського ВДВС призвела до фактичного неправомірного втручання у право власності громадянина , який понад півтора року не мав змоги розпоряджатись своїм майном, зокрема здійснювати його відчуження та повноцінне користування.

Грубе нехтування посадовими особами Шевченківського ВДВС своїми посадовими обов'язками підриває авторитет системи органів виконавчої служби, що додатково стимулює недовіру до останньої з боку громадян України.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснюється мною як Уповноваженим з дотриманням вимог Конституції України, законів України та чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Метою здійснення парламентського контролю, який здійснюється мною як Уповноваженим, є зокрема, захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України та запобігання порушенням прав і свобод людини.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», контроль за діяльністю державних виконавців та інших працівників органів державної виконавчої служби здійснюють органи примусового виконання рішень, визначені у статті 6 цього Закону, у порядку, встановленому Міністерством юстиції України.

Відповідно до пункту 2 Порядку проведення перевірок діяльності органів державної виконавчої служби, приватних виконавців, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 22.10.2018 № 3284/5, організація та проведення перевірок покладаються на структурний підрозділ Міністерства юстиції України, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) (далі – структурний підрозділ Міністерства).

На підставі викладеного, з метою недопущення у майбутньому вчинення посадовими особами Шевченківського відділу ДВС у м. Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) порушень прав людини під час здійснення виконавчих проваджень, ураховуючи очевидний факт протиправної бездіяльності державних виконавців та керівництва вказаного відділу ДВС за викладеними в зверненні фактами, реалізуючи функцію парламентського контролю, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Розглянути подання та вжити заходів щодо проведення перевірки діяльності Шевченківського відділу ДВС у м. Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) на предмет дотримання вказаним відділом вимог законодавства України в сфері примусового виконання рішень.
2. Вжити заходів щодо притягнення до відповідальності винних посадових осіб Шевченківського відділу ДВС у м. Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) внаслідок допущення бездіяльності, яка підтверджується фактами, наведеними в даному поданні.
3. Провести роз'яснення серед працівників Шевченківського відділу ДВС у м. Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) щодо необхідності дотримання вимог чинного законодавства України у сфері примусового виконання рішень.
4. Про результати розгляду подання та вжиті заходи в місячний строк повідомити Уповноваженого.

З повагою
Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Микола Коломієць (044) 298-70-69

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№350.2/К-17717.3/22/23/43.1 від 12.01.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 12.01.2023 22:57
5FB77F7B650371D04000000E88D010044560300